

Vážení přátelé,

předkládáme Vám letošní letní číslo časopisu *Knihovna: knihovnická revue*, tentokrát v nové grafické podobě.

První článek recenzované části nás uvádí do světa knihovnické historie, a to konkrétně do jedné etapy dějin Národní technické knihovny. Představuje osobnost Spiridiona Wukadinoviče, germanisty, který se stal vedoucím této knihovny. Tento občan císařského Rakouska, narozený ve Vídni, srbského původu, to ve své nové funkci neměl vůbec jednoduché. Nač všechno narážel při své snaze o modernizaci knihovny, se dočtete v tomto zajímavém článku, který je založen na pečlivém studiu historických materiálů.

Druhý recenzovaný článek nás vrací zpátky do současnosti a představuje velmi aktuální problematiku udržitelnosti a správy dat v digitálních sbírkách a archivech. Článek je zaměřen na dlouhodobou energetickou udržitelnost a její uplatnění v oblasti digitalizace sbírkových předmětů a dlouhodobého uchování jejich digitalizátů. Článek přináší také důležité obecné informace o environmentálním reportování, energetické udržitelnosti a klimatických dopadech dlouhodobého uchovávání dat.

Slovanská knihovna v Praze, která je součástí Národní knihovny České republiky, slaví letos sto let. Jakými cestami a úskalími tato „stará dáma“ musela za svoji historii projít, se dočteme v příspěvku od stolu jejího ředitele. Proč tato podivuhodná knihovna vznikla, kdo všechno ji řídil, jak se měnily její fondy, služby, ale i v jakých podmínkách musí dneska přebývat, to vše je zde napsáno také.

Další článek nás seznamuje s výzkumnou studií *Děti a nová média 2023*, která je zaměřena na získání a vyhodnocení informací o způsobech a důvodech používání médií dětmi ve věkové skupině 6–15 let. Při sběru materiálu bylo využito kvantitativních i kvalitativních metod sběru dat. Mediální prostředí, v němž se digitální domorodci, jak přezdíváme lidem narozeným po roce 2000, se rychle mění. Studie analyzuje, jaký vliv mají tyto změny a používání samotných médií na prožívání volného času, na preference dětských uživatelů, čtení apod. Studie se zabývala čtyřmi oblastmi: *volný čas, média, vzdělávání, wellbeing neboli duševní pohoda dětí*, vše dáno do kontextu této věkové kategorie, s tím, že ve studii byly děti rozděleny ještě do několika dalších skupin dle věku a zkoumaly se jejich měnící se návyky, ale také samotné změny v kontextu jejich emocionálního a kognitivního vývoje.

Článek polské autorky stručně přibližuje změny v českém literárním kánonu v polském prostředí. *Kánon jako autoritativní soubor literárních děl, jejichž znalost je požadována*

od určité skupiny příjemců můžeme znát s přívlastky: hodnotový, encyklopedický, akceptovaný, realizovaný, národní aj. Kánon dané (zde české) literatury vzniklý v zahraničním prostředí má svá specifika. Současně je cenným zdrojem informací o daném prostředí. Důvody, proč autoři Jaroslav Hašek, Bohumil Hrabal, Karel Čapek jsou v Polsku tak populární, a kteří noví autoři a autorky se dostávají na tento kanonický seznam, to se může dočíst v tomto článku.

Recenze si tentokrát všímá zajímavého díla Grzegorze Nieće *Książka, naród, religia: dzieje książki czeskiej do czasów odrodzenia narodowego* (vydala v Krakově Księgarnia Akademicka). Těšíme se na druhý díl, na kterém se již pracuje.

Druhá recenze je na publikaci *Jak psát srozumitelně odborné texty*. Možná překvapivě zařazení titulu, ale rozhodně přínosné a potřebné pro naši práci. Autorka recenze vidí několik spojitostí mezi psaním úředního a odborného textu.

Tipy z Knihovny knihovnické literatury nás jako již tradičně seznamují s českými i zahraničními novinkami našeho oboru.

Novinky zahraniční knihovnické literatury, tentokrát zpracované z časopisů *Knižnica* a *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*, zahrnují témata od historie Kabinetu retrospektívnej bibliografie Univerzitnej Knižnice v Bratislave až po neformální vzdělávání a kolaborativní projekty ve Francii.

Děkujeme tímto za Vaši přízeň. Připomínáme další uzávěrky našich časopisů: Knihovna: knihovnická revue <https://knihovnavue.nkp.cz/terminy> a Knihovna plus <https://knihovnaplus.nkp.cz/terminy>.

Přejeme pěkné léto!
Za redakci
Renáta Krejčí Salátová